

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc T-93/18

International Skating Union

v.

Evropská komise

Rozsudek Tribunálu (čtvrtého rozšířeného senátu) ze dne 16. prosince 2020

„Hospodářská soutěž – Sdružení podniků – Soutěže v rychlobruslení – Rozhodnutí, kterým se konstatuje porušení článku 101 SFEU – Předpisy sportovního svazu – Sladění práva hospodářské soutěže a zvláštní povahy sportu – Sportovní sázky – Mezinárodní sportovní arbitráž – Pokyny pro výpočet pokut – Územní působnost článku 101 SFEU – Omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu – Nápravná opatření“

1. *Žaloba na neplatnost – Žalobní důvody – Neexistence nebo nedostatečnost odůvodnění – Přezkum – Omezení pouze na tvrzení, která nezpochybňují opodstatněnost napadeného rozhodnutí*

(Články 263 a 296 SFEU)

(viz bod 53, 54)

2. *Akty orgánů – Odůvodnění – Povinnost – Rozsah – Rozhodnutí o použití pravidel hospodářské soutěže – Rozhodnutí Komise, kterým se konstatuje porušení a nařizují nápravná opatření – Důvody, které si údajně odporují*

(Články 263 a 296 SFEU)

(viz body 56-61)

3. *Kartelové dohody – Rozhodnutí sdružení podniků – Pojem – Právní úprava mezinárodního sportovního svazu týkající se účasti přidružených sportovců na soutěžích*

(Článek 101 SFEU)

(viz body 69-75)

4. *Kartelové dohody – Narušení hospodářské soutěže – Právní úprava mezinárodního sportovního svazu majícího povolovací pravomoc – Kvalifikace jako omezení z hlediska účelu – Dostatečný stupeň škodlivosti – Kritéria pro posouzení – Obsah a cíl, jakož i kontext právní úpravy – Sankce z důvodu nezpůsobilosti v případě účasti přidružených sportovců na nepovolené soutěži – Omezení související se sledováním legitimních*

a přiměřených cílů – Zohlednění specifických vlastností sportu obecně, jakož i jeho sociální a výchovné funkce
(Článek 101 SFEU a čl. 165 odst. 1 SFEU)

(viz body 77-79, 82, 100, 106)

5. *Kartelové dohody – Narušení hospodářské soutěže – Právní úprava mezinárodního sportovního svazu majícího povolovací pravomoc – Kvalifikace jako omezení z hlediska účelu – Dostatečný stupeň škodlivosti – Posouzení – Pravidla, jejichž cílem je chránit integritu sportovní disciplíny před riziky spojenými se sázkami a zajistit dodržování společných standardů ve sportovních soutěžích – Pravidla, která sledují legitimní cíle – Výkon schvalovací pravomoci mezinárodním sportovním svazem podle volného uvážení – Nepřiměřená povaha sankcí uložených sportovcům – Omezení z hlediska účelu*
(Článek 101 SFEU a čl. 165 odst. 1 SFEU)

(viz body 85-89, 91-95, 100, 101, 106, 108, 109)

6. *Hospodářská soutěž – Unijní pravidla – Územní působnost – Pravomoc Komise – Kritérium okamžitého, podstatného a předvídatelného účinku kartelové dohody – Posouzení*
(Článek 101 SFEU)

(viz body 125-130)

7. *Hospodářská soutěž – Správní řízení – Ukončení protiprávních jednání – Pravomoc Komise – Příkazy určené podnikům – Meze – Povinnost změnit pravidlo odlišné od pravidla zakládajícího konstatované porušení – Rozhodčí pravidla mezinárodního sportovního svazu – Analogie s přitěžujícími okolnostmi – Nepřípustnost*
(Článek 101 SFEU; sdělení Komise 2006/C 210/02, bod 28)

(viz body 143-161)

8. *Hospodářská soutěž – Správní řízení – Ukončení protiprávních jednání – Pravomoc Komise – Příkazy určené podnikům – Identifikace přiměřených prostředků k účinnému ukončení zjištěného porušení – Meze*
(Článek 101 SFEU; nařízení Rady č. 1/2003, čl. 7 odst. 1)

(viz body 167-172)

Shrnutí

Tribunál potvrdil, že pravidla Mezinárodní bruslařské unie (ISU) stanovující přísné sankce proti sportovcům, kteří se účastní závodů v rychlobruslení, které nejsou uznány, jsou v rozporu s unijními pravidly v oblasti hospodářské soutěže

Naproti tomu Komise neprávem zpochybnila rozhodčí pravidla ISU

International Skating Union (Mezinárodní bruslařská unie) (ISU) je jediným mezinárodním sportovním svazem uznaným Mezinárodním olympijským výborem (MOV) s cílem zajistit regulaci a řízení krasobruslení a rychlobruslení. ISU rovněž vykonává hospodářskou činnost spočívající v organizování různých závodů v rychlobruslení v rámci nejvýznamnějších mezinárodních soutěží, jakými jsou mistrovství Evropy a světa, jakož i Zimní olympijské hry.

V roce 2014 plánovala korejská společnost Icederby International Co. Ltd uspořádat soutěž v rychlobruslení v Dubaji (Spojené arabské emiráty) se závody v novém formátu. Vzhledem k tomu, že ISU tuto akci neschválila, čelila tato pořadající společnost potížím se zajištěním účasti profesionálních rychlobruslařů, což ji vedlo k vzdání se tohoto projektu. Na bruslaře přidružené k národním federacím, které jsou členy ISU, se totiž podle jejich stanov vztahuje režim předchozího povolení, který obsahuje „pravidla způsobilosti“. Podle těchto pravidel, v jejich znění použitelném pro toto období, vystavovala účast bruslaře v neschválené soutěži tohoto sportovce sankci doživotního vyloučení ze všech soutěží organizovaných ISU.

Na základě stížnosti podané dvěma nizozemskými profesionálními bruslaři měla Evropská komise rozhodnutím ze dne 8. prosince 2017¹ (dále jen „napadené rozhodnutí“) za to, že pravidla způsobilosti ISU jsou neslučitelná s pravidly hospodářské soutěže Unie (článek 101 SFEU), jelikož mají za cíl omezit možnosti rychlobruslařů volně se zúčastňovat mezinárodních závodů pořádaných třetími osobami, a zbavuje tedy tyto třetí osoby možnosti využívat služeb sportovců, kteří jsou nezbytní k organizaci těchto soutěží. Komise proto nařídila ISU ukončit, pod sankcí penále, takto zjištěné protiprávní jednání, aniž jí však uložila pokutu.

ISU napadla napadené rozhodnutí před Tribunálem. Tribunál, který byl poprvé vyzván rozhodnout o rozhodnutí Komise, kterým se konstatuje, že právní úprava přijatá sportovní federací není v souladu s unijním právem hospodářské soutěže, potvrdil opodstatněnost kvalifikace omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu určené Komisí s ohledem na dotčenou právní úpravu, částečně však zrušil napadené rozhodnutí v části týkající se nápravných opatření uložených ISU.

Závěry Tribunálu

Tribunál zaprvé konstatoval, že Komise správně dospěla k závěru, že účelem pravidel způsobilosti je omezit hospodářskou soutěž ve smyslu článku 101 SFEU.

V tomto ohledu Tribunál nejprve poznamenal, že situace, v níž se ISU nachází, může vést ke střetu zájmů. Na jedné straně totiž ISU skutečně vykonává regulační funkci, na jejímž základě má pravomoc stanovit pravidla v disciplínách, které spadají do její pravomoci, a tedy schvalovat soutěže pořádané třetími osobami, zatímco na druhé straně v rámci své obchodní činnosti sama

¹ – Rozhodnutí C (2017) 8230 final ze dne 8. prosince 2017 týkající se řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (věc AT/40208 – Pravidla způsobilosti Mezinárodní bruslařské unie).

organizuje nejdůležitější soutěže v rychlobruslení, kterých se profesionální bruslaři musejí účastnit, aby si zajistili živobytí. V tomto ohledu měl Tribunál za to, že povinnosti uložené sportovní federaci při výkonu její regulační funkce podle článku 101 SFEU jsou ty, které jsou ustáleně zakotveny v judikatuře týkající se použití článků 102 a 106 SFEU², takže za těchto podmínek je ISU povinna dbát na to, aby při zkoumání žádostí o povolení nebyli třetí osoby-organizátoři soutěží v rychlobruslení neoprávněně zbaveni přístup na relevantní trh tak, že by tím byla narušena hospodářská soutěž na tomto trhu.

Po tomto upřesnění tedy Tribunál zkoumal posouzení Komise, pokud jde o obsah pravidel způsobilosti. Rovnou konstatoval, že posledně uvedená pravidla neuvádějí legitimní cíle, které sledují, a stanoví schvalovací kritéria, která ostatně nejsou vyčerpávající, až od roku 2015. Za těchto podmínek nelze všechny požadavky uplatňované od uvedeného data považovat za jasné definovaná, transparentní, nediskriminační, kontrolovatelná kritéria, která mohou organizátorům soutěží zaručit účinný přístup na relevantní trh. Tribunál proto konstatoval, že ISU si i po přijetí schvalovacích kritérií v roce 2015 zachovala široký prostor pro uvážení při odmítnutí schválit soutěže nabízené třetími osobami.

Kromě toho, pokud jde o režim sankcí, Tribunál dále zdůraznil, že přísnost stanovených sankcí je zvláště relevantní skutečností při hledání možných překážek řádného fungování hospodářské soutěže na relevantním trhu. Taková přísnost může totiž odrazovat sportovce od účasti na soutěžích nepovolených ISU, včetně případu, kdy žádný legitimní důvod neodůvodňuje takové odmítnutí povolení. V projednávaném případě se Tribunál domníval, že sankce stanovené pravidly způsobilosti, a to i po uvolnění režimu v roce 2016, jsou nepřiměřené. Od tohoto data totiž nejen zůstávají špatně definovány kategorie přestupků, ale i délka uložených sankcí je zejména v případě účasti na nepovolených soutěžích třetích osob stále přísná vzhledem k průměrné délce kariéry bruslaře.

Konečně Tribunál zkoumal posouzení Komise, pokud jde o cíle sledované pravidly způsobilosti. V tomto ohledu Tribunál připomněl, že ochrana integrity sportu představuje legitimní cíl uznaný v článku 165 SFEU. Tribunál proto připustil, že ISU byla oprávněna stanovit pravidla zaměřená jak na prevenci rizik manipulace se soutěžemi, které mohou vyplynout ze sportovních sázek, tak i na zajištění toho, aby sportovní soutěže byly v souladu se společnými standardy. V projednávaném případě to však nic nemění na tom, že pravidla přijatá ISU jdou nad rámec toho, co je nezbytné k dosažení takových cílů, a proto nejsou těmto cílům přiměřená. Komise se tedy právem domnívala, že omezení vyplývající ze systému předchozího schválení nelze dotčenými cíli odůvodnit.

Vzhledem ke všem těmto úvahám proto Komise správně dospěla k závěru, že pravidla způsobilosti vykazují dostatečný stupeň škodlivosti, zejména pokud jde o jejich obsah, aby mohla být považována za omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu.

Zadruhé Tribunál rozhodl o legalitě nápravných opatření uložených napadeným rozhodnutím za účelem ukončení zjištěného protiprávního jednání a částečně v tomto ohledu vyhověl návrhovým žádáním žalobkyně směřujícím ke zrušení, jelikož Komise požadovala, pod sankcí penále, podstatně upravit rozhodčí pravidla ISU v případě, že systém předchozího schválení zůstane zachován.

² – Rozsudky Soudního dvora ze dne 1. července 2008, MOTOE (C 49/07, EU:C:2008:376, body 51 a 52), a ze dne 28. února 2013, Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas (C 1/12, EU:C:2013:127, body 88 a 92).

V tomto ohledu Tribunál uvedl, že se Komise domnívala, že tato rozhodčí pravidla, která přiznávají Mezinárodní sportovní arbitráži v Lausanne (Švýcarsko) výlučnou pravomoc k rozhodování o žalobách proti rozhodnutím o nezpůsobilosti a činí takovou arbitráž povinnou, posilují omezení hospodářské soutěže způsobená pravidly způsobilosti. V rozsahu, v němž se Komise v tomto ohledu inspirovala pokyny pro výpočet pokut³, a konkrétněji pojmem „přítěžující okolnost“, který je v nich obsažen, Tribunál zdůraznil, že pouze protiprávní jednání nebo okolnosti, které činí protiprávní jednání škodlivější, mohou odůvodnit zvýšení pokuty uložené za porušení unijního práva hospodářské soutěže. V projednávané věci se však Tribunál domníval, že takové protiprávní okolnosti chybí. Komise proto nemohla mít za to, že rozhodčí pravidla ISU představují přítěžující okolnost.

³ – Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2).